

**Plán prevence kriminality
Statutárního města Opavy
pro období 2012 - 2015**

leden 2012

Obsah

1	ÚVOD.....	3
2	VÝCHODISKA.....	4
2.1	Analýza kriminality.....	4
2.1.1	Police ČR.....	4
2.1.2	Městská policie.....	6
2.2	Územní dohled.....	7
2.3	Institucionální analýza.....	13
2.3.1	Police ČR.....	13
2.3.2	Městská policie.....	13
2.3.3	Centrum psychologické pomoci p.o., Rodinná a manželská poradna, Pekařská 4, 746 01 Opava.....	14
2.3.4	Oddělení sociálně právní ochrany dětí odboru sociálních věcí MMO.....	15
2.3.5	Probační a mediační služba ČR, Opava.....	15
2.3.6	Středisko výchovné péče Opava (odloučené pracoviště Diagnostického ústavu pro mládež).....	16
2.3.7	Středisko volného času, Opava, příspěvková organizace.....	17
2.3.8	Pedagogicko-psychologická poradna, Opava, příspěvková organizace.....	18
2.3.9	Nestátní neziskové organizace.....	19
2.4	System včasné intervence.....	27
2.5	Přehled preventivních projektů města.....	28
3	STANOVENÍ PRIORITY.....	30
3.1	SWOT analýza.....	30
3.2	Priority vyplývající ze SWOT analýzy.....	31
4	STANOVENÍ HLAVNÍCH A DÍLČÍCH PROBLÉMŮ.....	32
4.1	Dlouhodobé cíle na úseku situační prevence.....	32
4.2	Krátkodobé cíle na úseku sociální prevence.....	32
5	ZPŮSOB VYHODNOCOVÁNÍ.....	33
6	AKTÉŘI A JEJICH ROLE.....	34
7	DLOUHODOBÉ ŘEŠENÍ OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY.....	35

1 ÚVOD

Hlavním úkolem prevence je snižování rozsahu a závažnosti kriminality, ale také zvyšování pocitu bezpečí a jistoty občanů prostřednictvím opatření pomocí, kterých můžeme bezpečnostním rizikům předcházet. Prevence kriminality spadá do působnosti preventivní politiky. Jde o metodu nerepresivní, na které se podílí široká škála veřejných institucí i soukromých subjektů. Vzhledem k velkému rozsahu příčin trestné činnosti zasahují preventivní opatření do mnoha oblastí veřejného života, např. do oblasti sociální, zaměstnanosti, vzdělávání, osvětové, trávení volného času, krizové intervence. Její nezastupitelný význam je stále častěji zohledňován i v rámci trestní politiky, např. formou odklonů, či alternativních trestů k trestu odnětí svobody. Prevence kriminality úzce souvisí s prevencí dalších sociálně patologických jevů, z nichž k nejzávažnějším patří nejrůznější formy závislostí.

Od roku 1996 byly každoročně vyčleňovány ze státního rozpočtu finanční prostředky na podporu programů prevence kriminality.

2 VÝCHODISKA

2.1 Analýza kriminality

2.1.1 Policie ČR

Hlavním kriminogenním faktorem v rámci OOP Opava je běžná pouliční trestná činnost, a dále především trestná činnost páchaná v supermarketech a okolí těchto obchodních center. Jedná se o klasické případy krádeží věcí v obchodech, krádeží věcí ze zaparkovaných motorových vozidel (nepoučitelnost poškozených - auto není trezor). Dalším prvkem je trestná činnost, nebo spíše recidiva u bezdomovců (§ 205/2 trestního zákoníku, dále jen TZ), opět spojená s krádežemi v prodejnách. Nemałym problémem, a to i do budoucna, se jeví kriminalita na úseku dopravy, z čehož plyne, že zejména tito pachatelé nechápou dostatečně výchovnou a preventivní funkci trestu (podmíněného) a nadále se dopouští protiprávních jednání. Dalším rizikem se jeví trestná činnost páchaná na starých lidech, zejména formou smyšlené záminky vniknutí do bytu (např. odečty vody, elektřiny atd.) a odcizení financí. Latentnost forem tzv. "domácího násilí" se jeví do budoucna také jako jedno z možných rizik (většinou pramenící z alkoholismu a nezaměstnaností, která se pravděpodobně zvýší s ohledem na hospodářskou krizi a skutečnost, že na území bývalého okresu je více firem závislých na automobilovém průmyslu - např. Brano, Ostroj atd.)

Pachatelé trestné činnosti

Recidivisté - ano, cizinci - omezené množství, mládež do 15 let - ano, nad 15 let - ano - vše zpracovává SKPV.

Oběti trestné činnosti

Oběti trestné činnosti jsou všech sociálních i věkových skupin.

Pátrání po osobách a věcech

V současné době je na území města Opavy v tzv. pátrání 81 osob, které mají trvalý pobyt na území města Opavy, kdy na této skutečnosti se projevuje trvalé bydliště na Horním nám. č. 69 - což je MM Opavy a tento pobyt se uvádí u všech osob, které nemají své bydliště, nebo z tohoto byly odhlášeny, rovněž zde je několik osob, které se prokazatelně zdržují v zahraničí.

Srovnání s rokem 2010:

Přestupky

V porovnání s rokem 2010 došlo k poklesu u oznámených či zjištěných přestupků, a to o 483 skutků na počet 2833, což je pokles o 14,6 %.

Majetková kriminalita

Došlo k poklesu počtu spáchaných přečinů o 4 skutky, což je snížení o 0,4%.

Hospodářská kriminalita (včetně informační kriminality)

Došlo k poklesu o 44 skutků, což je pokles o 21,25 %.

Korupce

V roce 2011 nešetřilo OO PČR Opava žádný případ

Násilná kriminalita

Zde došlo k poklesu o 5 skutků, což je pokles o 3,8 %

Mravnostní kriminalita

Došlo k poklesu o 50 %, což činí snížení o 7 skutků na 7 spáchaných skutků v roce 2011.

Bezpečnost silničního provozu

Na tuto problematiku se zaměřuje především DI Opava, kdy spolupráce mezi OO PČR Opava a DI je na požadované úrovni.

Oblast veřejného pořádku (zákroky proti shromáždění, bezpečnostní opatření, kontrolní akce – požívání alkoholu mladistvými, vandalismus, uliční kriminalita, divácké násilí apod.)

Na této linii se v loňském roce nevyskytly závažné problémy. V rámci našeho služebního obvodu nebyly provedeny žádné zákroky proti shromáždění. V součinnosti s MP, SCP, OSPOD, ČOI a FÚ jsou prováděny nepravidelné akce na podávání alkoholu mládeži, akce na fotbalovém stadionu a akce na zajištění VP při akci Dělnické strany sociální spravedlnosti a v závěru roku akce na VP v okolí supermarketů. Celkem bylo provedeno 29 opatření, jak již VO, tak vedoucího územního odboru, kdy na úseku podávání alkoholu mladistvým bylo zjištěno 66 případů podávání alkoholu osobám mladším 18 let (zjištěné podnapilé mladistvé osoby byly následně předány rodičům či zákonným zástupcům).

Ve vztahu k vandalismu resp. k § 228/2 TZ lze uvést, že na tomto úseku došlo ke zvýšení oznámení skutků (rok 2010 – 8 x, rok 2011 – 11 x, což je nárůst o 37,5 %). Výrazné problémy na tomto úseku nejsou.

Trestné činy za r. 2010, 2011 – srovnání

- **Kriminalita (přečin, zločin)**

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková	Index na 10 tis. obyvatel
2010	1688	130	14	1000	280
2011	1572	127	7	900	269

- **Pachatelé**

Rok	0 – 14 let	15 – 18 let	18 a více let	Recidivisté
2010	11	36	317	401
2011	9	20	205	350

2.1.2 Městská policie

Dle „Výroční zprávy o činnosti Městské policie Opava (MPO) v roce 2011“ byla realizována následující činnost:

Celkem bylo za rok 2011 strážníky MPO řešeno 16 964 přestupků a jiného protiprávního jednání. Za tyto přestupky bylo uloženo 2 616 pokut v celkové výši 993 000 Kč. Průměrná pokuta byla 380 Kč.

Přestupky proti režimu parkování, ať už v Městské památkové zóně nebo kdekoli v jinde ve městě jsou ve většině případů řešeny použitím výzvy pro nepřítomné řidiče motorového vozidla.

Domluvou bylo řešeno 11 789 přestupků (oproti 11 875 přestupků v roce 2010)

Jiným správním orgánům bylo v roce 2011 předáno 573 podezření ze spáchání přestupku (oproti 634 v roce 2010).

Statistika přestupků řešených v roce 2011 a porovnání s předchozími léty

	2008	2009	2010	2011
Přestupky celkem	12 025	18 672	18 421	16 964
Parkovací karty	703	1 816	1 828	1 988
Nezaplacené parkování	709	3 958	4 084	2 442
Stání na trávníku a jiné	448	104	116	112
Přestupky v dopravě	7 221	13 515	14 327	12 491
Přestupky proti veřejnému pořádku	4 173	4 630	3 518	3 853
Přestupky proti občanskému soužití	51	43	41	18
Přestupky proti majetku	580	484	535	602
Ostatní (chodci, cyklisti, zákazy, zóny, radary)	5 361	7 637	8 299	7 949
Z toho TPZOV	648	355	134	62

Intervenční služba

Intervenční a hlídková služba zajišťovala dohled nad veřejným pořádkem v nepřetržitém provozu a intervence na vlastní podnět nebo na výzvu občanů a návštěvníků města.

Byl využíván MKDS a nově zavedený informační systém MPO navazující na přenosné počítače používané v terénu. Tato technika nám umožnila zrychlit administrativu potřebnou k vedení záznamů a o událostech a zjednodušila jejich evidenci.

Kromě přestupků řešila intervenční skupina v roce 2011:

- 4 088 intervencí na žádost občanů a návštěvníků města;
- 59 pachatelů přestupků zjištěných MKDS;
- 23 podezření ze spáchání trestného činu;
- 629 žádostí o odchyt zvířat;
- 362 skutečně odchycených zvířat a 99 uhynulých zvířat;
- 393 kontrol psů;
- 88 osob předaných Záchranné stanici pro opilost;
- 21 žádostí o doručení písemnosti MMO;
- 203 žádostí o předvedení osoby pro MMO;
- 67 převozů peněz pro MMO;
- 73 asistencí ve Slezské nemocnici v Opavě;
- 128 nálezů injekčních stříkaček a jehel, (ks 392) ;
- 8 společných DBA s Policií, společné hlídky v době Adventu na parkovištích a v obchodních centrech, asistence HZS při otevření bytu;
- 13 předvedených osob hledaných Policií ČR.

2.2 Územní dohled

Mimo řešení přestupků se okrskáři zabývali řešením dalších 15 605 ostatních činností, z nichž 11 312 bylo předáno příslušným správním orgánům a organizacím.

Z výše uvedeného počtu bylo například:

- 11 312 cílených kontrol konkrétních míst, jako jsou dětská hřiště, okolí škol, sídlištní zástavby, hřbitova, okolí restaurací a míst, kde se vyskytují problémy s narušováním veřejného pořádku. Při této činnosti je využíváno nejen vlastních poznatků, ale ve velké míře také spolupráce s občany.
- 350 nálezů ve schránkách důvěry (peněženky, osobní doklady, kreditní a čipové karty). Z nich 100 bylo vráceno majiteli a 237 předáno správním orgánům (většinou OP a ŘP, kdy měl majitel již nahlášenou ztrátu a vyřizoval nové nebo bydlel mimo Opavu).
- 37 zjištěných autovraků, a z nich 20 bylo odstraněno po domluvě s majiteli a 17 bylo předáno odboru životního prostředí k dořešení.
- 41 podnětů k dopravnímu značení a dopravní situaci ve městě, z nichž 7 bylo vyřešeno na místě a 34 bylo postoupeno správním orgánům a příslušným organizacím (odbor dopravy MMO, TS Opava a ÚS MSK).
- 1 107 zjištěných závad (komunikace, oplocení, dopravní značení, bezpečnostní opatření...), z nichž 54 bylo odstraněno přímo na místě a 1 530 bylo předáno k dořešení příslušným organizacím.
- 60 odchycených toulavých zvířat.
- 1 604 žádostí odborů MMO o spolupráci při zjišťování konkrétních údajů nebo poskytnutí potřebné součinnosti (součinnost s Odborem sociálních služeb při řešení problematiky bezdomovectví, dohled nad pracovníky veřejné služby, veřejně prospěšných prací a spolupráce s OSPOD. Spolupráce s odborem kontroly, odborem výstavby a odborem životního prostředí při řešení stížností občanů a sousedských sporech).
- 856 žádostí o spolupráci jiných orgánů nebo organizací než MMO, případně občanů, při zajišťování potřebné součinnosti (např. žádosti jiných obecních úřadů, místních částí, exekučních úřadů, soudů).

- 26 kontrol heren s hracími automaty se zaměřením na hru nezletilých.
- 48 kontrol psů.

Dopravní dohled

Přestupky, které řešila skupina Dopravního dohledu, jsou zahrnuty do celkové statistiky za rok 2011.

Mimo řešených přestupků se skupina Dopravního dohledu zaměřila na dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích většinou v místech, kde je situace řešena místní úpravou. Omezovalo se nasazování technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla a přestupky se řešily použitím „Výzvy pro nepřítomného řidiče motorového vozidla“, které byly následně dořešeny na služebně MP vedoucím SkDD a Skupinou řešení přestupků.

Součinnost s jinými bezpečnostními složkami v roce 2011

- S útvary PČR a dalšími orgány bylo provedeno 19 společných akcí a kontrol. Hlídkám SkDD se podařilo při těchto akcích zjistit řidiče motorových vozidel, kteří před jízdou požili alkohol nebo řídili bez řidičského oprávnění a také řidiče, kteří projížděli křižovatky nebo železniční přejezd na červenou. Tito řidiči byli na místě předáni hlídce PČR nebo vyřešeni na místě blokovou pokutou.

Statutární město Opava je průmyslovým a kulturním centrem českého Slezska. Je sídlem Slezské univerzity, středních škol, kulturních a vědeckých institucí. V blízkosti jsou státní hranice s Polskem. Území statutárního města se člení na 8 městských částí: Komárov, Malé Hoštice, Milostovice, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovce, Vlašovičky a Zlatníky. Zbylou část území statutárního města Opavy tvoří části: Opava-Město, Opava-Předměstí, Jaktař, Kateřinky u Opavy a Kylešovice. Opava je významným správním, obslužným a výrobním centrem poměrně rozlehlého okresu, je zdrojem pracovních příležitostí a centrem občanského vybavení pro okolní obce. Patří k nejatraktivnějším městům Moravskoslezského kraje, a to jak svým historickým vývojem, zachovaným historickým jádrem města, tak dostatečnou občanskou vybaveností, dobrou dopravní obsluhou apod. Dle národnostního složení ve městě absolutně převládá národnost česká.

K 31.12 2011 má správní obvod Opava celkem 102.070 obyvatel. Město Opava s členěnými částmi má k tomuto datu 58.410 obyvatel. Ke stejnému datu bylo přihlášeno 492 cizinců.

Vývoj nezaměstnanosti v roce 2011

Období	Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce	Míra nezaměstnanosti v %
leden	11 276	11,6
únor	11 211	11,4
březen	10 722	10,9
duben	9 788	10,1
květen	9 308	9,6
červen	9 070	9,4
červenec	9 098	9,6
srpen	9 070	9,6
září	8 980	9,5
říjen	8 808	9,4
listopad	8 807	9,2
prosinec	9 808	10,4

Během prosince vzrostl počet nezaměstnaných osob ve všech okresech MSK, nejvíce v okrese Opava o rekordních 1 001 osob, což představuje celkem, 9 808 evidovaných lidí bez práce.

Nejčastěji se registrovaly osoby, které před evidencí vykonávaly pomocné a nekvalifikované práce (163 osob). Z kvalifikovaných profesí byli nejpočetněji zastoupeni zedníci, kamnáři, dlaždiči a montéři suchých staveb (159 osob), řidiči nákladních automobilů a tahačů (68), pracovníci v lesnictví (50 osob), prodavači v prodejnách (31 osob). Zaevidovalo se také 379 bývalých živnostníků, kteří v průběhu prosince ukončili, popř. dočasně přerušili svou samostatně výdělečnou činnost. Je to o 219 bývalých živnostníků více než před měsícem a o 138 méně než v prosinci 2010.

Míra nezaměstnanosti za prosinec stoupla na 10,4 % z listopadových 9,2 %. Vycházela z 9 345 dosažitelných uchazečů o zaměstnání. Jedná se o uchazeče, kteří v případě nabídky vhodného pracovního místa mohou ihned nastoupit do zaměstnání.

V databázi ÚP bylo v prosinci nahlášeno 381 volných pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo tak připadalo 26 uchazečů o zaměstnání, což je o 4 osoby více než před měsícem. Zaměstnavatelé ke konci prosince nejvíce poptávali seřizovače a obsluhu obráběcích strojů (42 míst), pracovníky ostrahy a bezpečnostních agentur (29 míst), řidiče nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozidel (28 míst), finanční a investiční poradce (25 míst), nástrojaře (23 míst), obchodní zástupce (20 míst), operátory telefonních panelů (20 míst), svářeče, řezače plamenem a páječe (18 míst), instalatéry, potrubář, stavební zámečníky, klempíře (17 míst), kuchaře a pomocné kuchaře (13 míst).

Statistika nezaměstnanosti

- srovnání a vývoj

Míra nezaměstnanosti (v %)

Oblast	prosinec 2011	listopad 2011	prosinec 2010
Okres Opava	10,4	9,2	11,4
Moravskoslezský kraj	11,2	10,5	12,4
ČR	8,6	8,0	9,6

- počty uchazečů o zaměstnání v okrese Opava

U k a z a t e l	prosinec 2011	listopad 2011	prosinec 2010
Ke konci měsíce celkem	9 808	8 807	11 067
z toho dosažitelní	9 345	8 270	10 624
- pobírající podporu v nezaměstnanosti	2 467	1 801	3 480
- částečně nezaměstnaní	769	811	1 160
Nově hlášení do evidence	1 527	835	2 254
Uchazeči s ukončenou evidencí a uchazeči vyřazení z evidence	526	836	598
z toho – nástupy do zaměstnání	289	534	333
- vyřazení dle § 30, odst. 2	86	130	97

Statistika zaměstnanosti

Pracovní síla (pro výpočet míry nezaměstnanosti)

Oblast	4. čtvrtletí 2011	3. čtvrtletí 2011	index v % 4.čtvr. 2011/3.čtvr.2011
Okres Opava	89 598	90 359	99,2
Moravskoslezský kraj	637 256	636 406	100,1
ČR	5 709 218	5 710 850	100,0

Volná pracovní místa

Oblast	prosinec 2011	listopad 2011	prosinec 2010
Okres Opava			
Počet volná prac. místa	381	401	304
Počet uchazečů na 1 volné místo	26,0	22,0	36,4
Moravskoslezský kraj			
Počet volných pracovních míst	4 163	4 202	3 191
Počet uchazečů na 1 volné místo	18,0	16,9	25,9

Hlavními kriminogenními faktory dle PČR z pohledu okresu zůstávají i nadále:

- sídelní a sociální infrastruktura se zvýšenou nezaměstnaností
- nízké právní vědomí občanů
- velký počet hypermarketů a parkovacích míst pro motorová vozidla ve městě Opava a s tím spojená majetková trestná činnost
- geograficky nepříznivý vliv sousedství s městem Ostravou a příhraniční poloha s Polskou republikou
- koncentrace velkých rekreačních oblastí

Kumulace sociálně a kulturně znevýhodněných skupin obyvatelstva:

Ve spolupráci s nestátními institucemi se snažíme monitorovat a dle potřeby spolupracovat s občany, ohroženými ve smyslu sociálně negativních jevů. Tato činnost je koordinována a spolufinancována městem v rámci naplňování Komunitního plánu, jehož součástí jsou pracovní skupiny - Péče o děti a rodinu, Péče o osoby se specifickými sociálními problémy a Péče o národnostní menšiny, jejímiž členy jsou jak zástupci nestátních, tak státních

institucí, podílejících se svou činností na prevenci primární i sekundární na úseku sociálně patologických jevů.

Možnosti pracovních příležitostí:

- Město Opava je významným průmyslovým centrem. Mezi největší výrobní podniky ve městě patří Ostroj, a. s. a TEVA, jehož součástí je IVAX Pharmaceuticals s. r. o. (bývalá Galena).

V oblasti výroby jsou na území města nejvýznamněji zastoupeny

- strojírenství
- farmacie
- papírenský průmysl
- obchodní organizace
- podniky potravinářské výroby
- strojírenské a metalurgické

- Jsou zde i významné podniky a závody (nad 200 zaměstnanců) působící na území města Opavy, ale se sídlem mimo město, jež mají významný vliv na podnikatelské aktivity a zaměstnanost ve městě Opava: Opava - LU, Nowaco Opava, Moravskoslezské cukrovary a. s., Opavská lesní a. s.

Jsou zde provozovny nadnárodní obchodní společnosti (hypermarkety a supermarkety).

Dávky státní sociální podpory k 4. 10. 2011

Dávka	Počet dávek-k 4. 10. 2011	Výše vyplacených dávek celkem v Kč
Přídavek na dítě	94.387	56.922.555
Sociální příplatek	4.886	10.597.211
Příspěvek na bydlení	26.291	71.372.075

Počet evidovaných nezletilých a mladistvých v agendě kurátorů pro mládež za rok 2011:

Celkem	Děti do 15 let	z toho dívek	Mladistvých	z toho dívek
470	245	88	225	75

Klienti řešení kurátorem pro mládež v roce 2011:

	Případů celkem	Děti do 15 let	z toho dívek	Mladistvých	z toho dívek
Trestná činnost	120	70	25	50	4
Přestupky	84	x	x	84	40
Výchovné problémy	217	132	48	85	35
Výchovná opatření mladistvých	4	x	x	4	x
Výchovná opatření mladších 15 let	39	39	14	x	x

2.3 Institucionální analýza

Na území města spolupracují státní i nestátní organizace, zabezpečující kromě jiného i činnosti na úseku prevence kriminality na všech úrovních.

2.3.1 Policie ČR

Na úseku prevence pracují dva pracovníci, realizují preventivní přednášky na základních a středních školách dle požadavků škol na základě jejich minimálního preventivního programu, např. k tématům: bezpečnosti silničního provozu, prezentace práce Policie ČR, k trestné odpovědnosti nezletilých, mladistvých, k přestupkové činnosti, šikaně a alkohol.

Podílejí se na některých preventivních aktivitách ve spolupráci se ZŠ, odborem školství a kanceláří primátora. V úzké spolupráci s Městskou policií a manažerkou prevence kriminality vyhodnocují potřebnost aktivit na úseku prevence situační a sociální, způsobu jejich realizace, možnost financování.

Spolupracují v rámci činnosti komise rady města pro prevenci kriminality a participaci mládeže. Vyhodnocují bezpečnostní rizika na úseku situační a sociální prevence společně s Městskou policií. Na základě těchto výstupů pak plánuje město zaměření prevence kriminality.

2.3.2 Městská policie

Koncem roku 2011 došlo ke změně organizační struktury Městské policie za účelem působení co největšího počtu strážníků v ulicích po dobu 24 hodin denně, takže je v současné době vyčleněn na realizaci dopravní výchovy, preventivních aktivit na MŠ a ZŠ, besedy pro seniory, jeden strážník s tím, že v případě potřeby budou dáni k dispozici další z proškolených strážníků v případě dopravní výchovy a v případě prevence na MŠ a ZŠ strážníci vhodní k této činnosti. Vyčleněný strážník bude úzce spolupracovat s manažerem prevence kriminality odboru školství.

Nadále bude realizován preventivní program „Korálek“ na mateřských školách a na základních školách bude prevence realizovaná Městskou policií zaměřena na přestupky.

Další aktivity jako je šikana, drogy, trestní činnost atd. budou realizovat naše nestátní organizace, spolufinancované v rámci Komunitního plánu nebo přímo z rozpočtu města nebo za přispění žáků lze požádat odborníky z Renarkonu. Vše budou zabezpečovat dle možností metodici prevence na ZŠ, jež absolvovali specializační kurz 256 hodin pod metodickým vedením oblastního metodika prevence při Pedagogicko-psychologické poradně.

2.3.3 Centrum psychologické pomoci p.o., Rodinná a manželská poradna, Pekařská 4, 746 01 Opava

Hlavním účelem zřízení poradny je účelové poslání spočívající v poskytování sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů v souladu s rozhodnutím o registraci, jakož i zajišťování fakultativních činností s poskytováním sociálních služeb souvisejících. A dále v poskytování sociálně-právní ochrany dle zákona 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s rozhodnutím o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, včetně zajišťování odborného posuzování pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče.

V rámci odborného sociálního poradenství jsou na pracovišti RMP v Opavě zajišťovány tyto činnosti:

- sociálně terapeutické činnosti

(manželské, předmanželské, rodinné a psychosexuální poradenství, psychologická diagnostika, psychoterapie, zprostředkování dohod a poradenství v rozvodových a porozvodových vztahových problémech, poradenství pro náhradní rodiny a jejich podpora)

- pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů

(psychologické a sociální poradenství, krizové poradenství, mediace, osvětová a přednášková činnost, spolupráce s navazujícími organizacemi)

- zprostředkování kontaktů se společenským prostředím

(poradenská činnost, vedení terapeutických skupin, spolupráce s navazujícími institucemi).

Nabízí ambulantní formou psychologické a sociální poradenství lidem, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci, kterou nejsou schopni řešit vlastními silami. Nejčastěji se jedná o narušení vztahů v rodině, manželství, partnerství, rozvodovou a porozvodovou krizovou situaci, osobní vztahové problémy, nepříznivou sociální situaci s dopadem na narušení vztahů v rodině (nezaměstnanost, nemoc, postižení apod.).

V oblasti sociálně právní ochrany nabízí:

- pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě
- poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte
- pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu
- zajišťování přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny
- vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a jejich oznamování obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

Cílová skupina uživatelů:

- *Rodiny*: Uživatelem je rodina v celé mezigenerační šíři, jejíž členové se ocitli v tíživé psychosociální situaci vlivem vnějších či vnitřních okolností a nevládnutých mezilidských vztahů. Uživatelem je dítě/děti, dítě/děti v náhradní rodinné péči, manželský pár, jiný rodinný subsystém nebo celá rodina (párová, rodinná problematika v plné šíři), uživatelem je rodina s dítětem/děti či náhradní rodina s dítětem/děti, jejichž psychosomatický vývoj je ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží bez vnější pomoci překonat a existují další rizika ohrožení vývoje dítěte/děti.
- *Osoby v krizi*: Uživatelem je jednotlivec, popř. partneři se sníženou schopností řešit svou nepříznivou psychosociální situaci vlastními prostředky bez vnější podpory a pomoci (osobní, vztahová problematika v plné šíři).
- *Děti a mládež bez omezení věku*: Uživateli jsou děti a mládež, jejichž vývoj je ohrožen působením sociálně problematického prostředí a jsou tak vystaveni zvýšenému riziku sociální maladaptace. Jedná se o řešení situace dětí žijících v konfliktních vztazích mezi rodiči, popř. vychovateli, jimž může být uložena povinnost využít pomoc odborného poradenského zařízení.
- *Jiné osoby*: Kromě výše uvedených cílových skupin je uživatelem odborného sociálního poradenství i jiná osoba, která se ocitla v nepříznivé sociální situaci vlivem krize, obtíží v osobním, manželském, partnerském, rodinném a širším sociálním životě a není schopna ji vyřešit samostatně bez vnější podpory či pomoci.

2.3.4 Oddělení sociálně právní ochrany dětí odboru sociálních věcí MMO

V rámci prevence realizuje OSPOD následující přednášky a besedy:

- Trestná činnost mladistvých
- Domácí násilí
- Rodinné vztahy
- Besedy s učiteli MŠ, ZŠ a SŠ
- Předškolní příprava pro rodiče – doporučeno rodičům dětí MŠ

Ve spolupráci s nestátní organizací dodavatelský OSPOD realizuje prázdninový pobyt pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Oddělení bude v následujícím období rekonstruovat stávající složení komise sociálně-právní ochrany dětí, která působí spíše formálně s nedostatečným zastoupením odborníků, jejichž potenciál lze využít k řešení mnohých komplikovaných případů, řešených pracovníky OSPOD. Jelikož došlo k výměně vedoucí tohoto oddělení, je reálný náš záměr, jež koresponduje s činností Týmu pro mládež. Jak v případě komise OSPOD, tak činnosti Týmu se zapojil do spolupráce zastupitel, jež je současně předsedou komise rady pro prevenci kriminality a participace mládeže.

2.3.5 Probační a mediační služba ČR, Opava

Probační a mediační služba (PMS) ČR působí na poli trestní politiky, její činnost vychází z propojení trestního práva a sociální práce. Probační a mediační služba usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní výkon alternativních trestů a opatření (tedy trestů nespojených s přímým odnětím svobody) s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. Středisko PMS ČR se nachází

v každém soudním okrese, kde spolupracuje zejména s místními orgány činnými v trestním řízení, ale i s mnoha dalšími institucemi, včetně městských a obecních úřadů.

Mediace - možnost mimosoudního řešení konfliktu je jedním z nástrojů řešení trestného činu a jeho následků mezi pachatelem a poškozeným. Mediace poskytovaná Probační a mediační službou je bezplatná, založená na souhlasu obou stran. Mediace vede odborník na řešení konfliktů, který jednání řídí, zachovává vstřícný a vyvážený přístup k oběma stranám a napomáhá jim nalézt řešení, nejen v oblasti náhrady škody, ale i vysvětlení, proč k trestnému činu došlo. Poškozenému mediace nabízí možnost pochopení situace a zvyšuje pravděpodobnost rychlé náhrady škody. Obviněnému umožňuje vyjádření omluvy poškozenému, vysvětlení svého jednání a odčinění důsledků spáchaného trestného činu. Mediace je provázaná s trestním řízením a její výsledky jsou v rozhodování zohledněny.

Probace je slovo pocházející z latiny a znamená ověřování, zkoušení. Probační dohled se ukládá obviněnému nebo odsouzenému, pokud státní zástupce nebo soudce považuje za účelné sledovat po určitou dobu jeho chování a uloží mu obvykle i přiměřené omezení nebo povinnost (např. zdržet se her na hracích automatech, zákaz užívat drogy apod.). PMS ČR poté zajišťuje výkon dohledu a během zkušební doby jednak kontroluje vedení řádného života klienta, plnění uložených přiměřených povinností a omezení, ale poskytuje také nezbytnou pomoc při řešení otázek, na které klient svými silami nestačí, popř. poskytuje kontakty na organizace, které mohou klientovi pomoci (při hledání bydlení, zaměstnání apod.). Probační úředník motivuje klienta k řešení problémů souvisejících s trestnou činností (včetně náhrady škody a urovnání konfliktů s poškozeným), pomáhá klientovi vytvářet podmínky pro reintegraci do společnosti. Dohled probíhá zejména formou osobních konzultací pracovníka PMS s klientem. K probační činnosti, vykonávané střediskem Probační a mediační služby v Opavě, patří zejména realizace trestů obecně prospěšných prací, dohledů nad podmíněně odsouzenými, mladistvými, ale i dětmi mladšími 15- ti let, nově pak zajišťuje i výkon trestu domácího vězení a trestu zákazu vstupu (zejména na sportovní utkání).

2.3.6 Středisko výchovné péče Opava (odloučené pracoviště Diagnostického ústavu pro mládež)

Činnost středisko realizuje formou ambulantní péče. Veškeré služby pro klienty jsou bezplatné. Klienti se mohou se svými problémy obracet i anonymně a nepotřebují žádné doporučení.

Klientelu tvoří: děti s rizikem či projevy poruch chování nebo s negativními jevy v sociálním vývoji ve věku od 3 do 18 let a osoby odpovědné za jejich výchovu

Cíl činnosti: komplexní pomoc a systematická péče při řešení školních, rodinných a psychických problémů dětí, mládeže a jejich rodin.

Poskytované služby: diagnostické, preventivně výchovné a poradenské

SVP nabízí následující činnosti:

- okamžitou pomoc při zachycení prvních signálů výchovných problémů (nerespektování autority, záškoláctví, krádeže, šikana)
- cílenou práci s vážnějšími poruchami chování u dětí a mládeže
- spolupráci s rodinou, přispívající k podpoře či obnově jejich funkce, ochraně práv dítěte
- metodické vedení při preventivně výchovných programech pro žáky ZŠ zaměřené na aktuální problém (narušené vztahy, šikana)
- odborné konzultace pro pedagogy a výchovné poradce v oblasti výchovy dětí s rizikem či projevy poruch chování

- zprostředkovávají pro klienty preventivní volnočasové programy (program Pět P, program doučování, účast v nízkoprahových klubech)
- doporučují dle potřeby klienta jeho umístění ve středisku výchovné péče internátního typu.

Způsob práce: psychologická a speciálně pedagogická diagnostika, konzultace individuální, rodinné, práce se skupinou, poradenství po telefonu, informační schůzky

Evidováno klientů k 30. 9.2011 celkem		115
Z toho:		
	z MŠ	2
	ze ZŠ I. stupeň	9
	ze ZŠ II. stupeň	66
	ze SŠ	37
	z rodin - po ukončení školní docházky	1

2.3.7 Středisko volného času, Opava, příspěvková organizace

Středisko volného času Opava je školskou organizací zaměřenou na zájmové vzdělávání, jehož hlavním úkolem je připravit pro co nejvíce dětí a mladých lidí kvalitní trávení volného času. Pracuje pro všechny skupiny občanů – děti, žáky, studenty i dospělé. Cílem pracovníků střediska je umožnit svým klientům smysluplně trávit volný čas, případně děti a žáky prostřednictvím práce zájmových útvarů přivést k trvalým zájmům, v některých případech orientovat na budoucí profesi.

Středisko volného času organizuje desítky akcí při různých příležitostech, pobytové akce pro děti, výchovné a vzdělávací programy - pedagogičtí pracovníci střediska připravili pro školy několik vlastních vzdělávacích pořadů – pro ZŠ cyklus tří pořadů o lidovém umění a kultuře Opavského Slezska, cyklus výchovných pohádkových pořadů pro děti – 5 témat za školní rok, přednášky a besedy zaměřené na teraristiku a zvířata. Pro školy organizuje okresní kola postupových soutěží, vyhlašovaných MŠMT. SVČ se jako jediná instituce v Opavě věnuje národopisné tematice - pracují zde národopisné soubory, organizuje pro ně a s nimi folklorní akce na území Opavského Slezska a pečuje o udržení lidového umění v Opavě.

V loutkovém divadle pravidelně pracuje 14 divadelních souborů, které připravují nedělní představení pro děti.

Na oddělení turistiky a sportu nabízejí pracovníci vodácké aktivity, školní výlety, programy na pobytových akcích a táborech, školu bruslení, lyžařskou školičku, střelectví.

Na úseku přírodovědy se věnují nejen zvířatům, která jsou v majetku SVČ, ale ve spolupráci s ČSOP také ochraně přírody.

Vysoký počet členů zájmových útvarů je také důkazem skutečnosti, že o tyto činnosti je mezi lidmi stále zájem, že nejsou zdaleka na ústupu, je potřeba je zachovat a nabízet.

Počet zájmových útvarů ve školním roce 2010/11: 109

Počet členů zájmových útvarů ve školním roce 2009/10: 11 168

Typ akce	Počet akcí	Počet účastníků
Příležitostné akce	1 032	53 566
Soutěže	26	8 554
Pobytové akce + tábory	28	843

Osvětovou činností a prevencí sociálně patologických jevů je ve své podstatě celá činnost SVC. Nejenže pestrá a velmi bohatá nabídka trávení volného času dětem snižuje riziko vzniku závislostí, snižuje rozvoj kriminality, ale také formuje osobnost dětí a zapojují se i rodiče.

2.3.8 Pedagogicko-psychologická poradna, Opava, příspěvková organizace

Poskytuje odborné psychologické a speciálně pedagogické poradenské služby, včetně sociální podpory dětem, žákům a studentům, jejich rodičům a pedagogickým pracovníkům, směřující k optimalizaci výchovně vzdělávacího procesu v oblastech:

- komplexní nebo zaměřená individuální i skupinová psychologická a speciálně pedagogická diagnostika
- psychologická a speciálně pedagogická intervence
- informační a metodická činnost, příprava podkladů pro vzdělávací opatření, dokumentace

Z této činnosti na úseku prevence je aktuální:

- individuální psychologická a speciálně pedagogická diagnostika žáků základních škol a žáků středních škol s výukovými a výchovnými problémy
- diagnostika sociálního klimatu třídních kolektivů jako podklad pro tvorbu nápravných programů
- metodické vedení výchovných poradců a metodiků prevence
- metodická pomoc při tvorbě preventivních strategií a programů škol
- vedení přednášek, besed a programů v oblasti prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů

V rámci skupinové péče o klienty byly realizovány opakované intervenční programy ve třídách v rámci nápravy narušených vztahů a zabránění dalšímu výskytu rizikového chování. Dále jsou průběžně realizovány interaktivní preventivní programy (práce s celou třídou) se zaměřením na témata:

- „Já jsem já – osobnost“ – rozvoj sociálních vztahů, podpora individuality a jedinečnosti, pohled druhých na sebe - pro 3. až 4. třídy ZŠ
- „Komunikace a řešení konfliktů“ – pravidla komunikace, rozvoj komunikačních dovedností, umění říci „ne“, řešení konfliktů – pro 3. až 5. třídy ZŠ
- „Emoce, práce s vlastními pocity“ – využívání emočního intelektu, vnímání odlišností a pocitů jiných, strach-nejistota-obava - pro 3. až 5. třídy ZŠ

- „Povolené a nepovolené dotyky – syndrom CAN“ – nevhodné chování, hranice kontaktů, rozpoznání nebezpečné situace, práce s příběhem, kontakty pomoci pro 4. až 5. třídy ZŠ
- „Já jsem dobrý kamarád – prevence ubližování (šikany)“ – rozvoj schopností respektovat odlišnosti ostatních, dobré a špatné vlastnosti, tolerance, vzájemná pomoc – pro 5. třídy ZŠ

Vzdělávání učitelek MŠ k posílení pedagogických kompetencí v prevenci rizikového chování (sociálně patologických jevů) bylo zaměřeno na problematiku poruch chování a agresivity u dětí a skupinové a individuální techniky práce v MŠ.

Prioritou se stala odborná podpora školním poradenským pracovištěm celkem na 10 základních školách v Opavě, kde pracují školní speciální pedagogové a psychologka.

- Primární prevence rizikového chování a sociálně-patologických jevů je nedílnou součástí činnosti pedagogicko-psychologické poradny. Jeden z pracovníků s pracovním zařazením oblastní metodik prevence se podílí na budování funkčního systému prevence tím, že poskytuje informační, metodickou, specializovanou poradenskou a koordinační činnost pro metodiky prevence ve školách, školských zařízeních i pro ostatní instituce, které se na realizaci prevence ve školách spolupodílejí. Provádí náročnější kontaktní činnosti zaměřené na jedince a skupiny dětí a mládeže ohrožené sociálně patologickými jevy či řešení projevů rizikového chování, uskutečňuje metodické dohlídky ve školách, udržuje pravidelné kontakty se školními metodiky prevence. V případě zájmu školy realizuje oblastní metodik prevence besedy pro žáky, pedagogy, popř. rodiče nebo programy pro žáky a studenty se zaměřením na tématické okruhy, které jsou z hlediska primární prevence zvláště významné a měly by být obsaženy v minimálně preventivním programu. V besedách se jedná o témata, týkající se různých forem rizikového chování (šikany, závislostního chování aj.), zdravého životního stylu a sociální sítě pomoci. Jsou realizovány pro základní i střední školy. V rámci programů pro třídy jsou to programy pro různé věkové kategorie zaměřené na řešení problémů třídních kolektivů, popř. preventivní programy, zahrnující sociálně-psychologické techniky na rozvoj sebepoznání žáků, práce s emocemi, komunikační dovednosti, řešení konfliktů aj.

V návaznosti na probíhající optimalizaci opavského školství byla pozornost věnována také potřebám slučovaných škol vytvořením nabídky akcí a výcvikových technik pro školní kolektivy a učitele (spolupráce v nově vytvořeném kolektivu, usměrňování vztahů ve třídách, adaptační kurzy), které napomáhaly upevňovat a rozvíjet zdravější klima v třídních kolektivech.

2.3.9 Nestátní neziskové organizace

a) ELIM křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Opava

Toto sdružení se podílí významným podílem na úseku naplňování prevence kriminality:

Poradna pro veřejnost nabízí svým uživatelům pomoc při orientaci v síti sociálních služeb, poskytuje jim poradenskou pomoc, nabízí zázemí po dobu trvání obtíží. Na Poradnu pro veřejnost se obracejí lidé nejčastěji s problémy v následujících oblastech: domácí násilí; rodina a mezilidské vztahy; majetkoprávní vztahy; sociální zabezpečení; pracovně právní vztahy a zaměstnanost; dluhová problematika; ochrana spotřebitele.

- Poradna pro veřejnost nabízí tyto služby: odborné sociální poradenství; konzultace s právníkem; konzultace s psychologem. Nezabývá se však trestním a obchodním právem a nezastupuje klienty při soudních sporech.

- **Dva nízkoprahové kluby**, jednak pro děti a mládež od 6 do 19 let na sídlišti v Opavě-Kateřinkách **Magnet**, jež navštěvují romské děti, druhý nízkoprahový klub pro mládež od 14 do 20 let v prostorách budovy na Hradecké 16 **Legal**. Nízkoprahové kluby podchycují děti a mládež, jež není nikde institucionálně zařazena. Většinou se jedná o děti a mládež ze sociokulturně znevýhodněného prostředí včetně romského etnika nebo v případě nízkoprahového klubu Legál o mládež, žijící na hraně zákona. Pracovníci „nízkoprahu“ nabízí alternativní trávení volného času, snaží se motivovat k pravidelné volnočasové činnosti, např. hudební skupinky, sportovní, výtvarnou, v lepším případě i ke studiu, či práci. Jedná se o klasickou sociální práci a velmi náročnou činnost pod průběžnou odbornou supervizí.
- **Dobrovolnické centrum** - sdružuje cca 80 dobrovolníků, jež spolupracují s Eurotopií, se Střediskem výchovné péče (doučování) atd, dále dobrovolníci pracují v rámci preventivního programu Pět P. Program je určen dětem od 6 do 15 let, dětem z málo stimulujícího rodinného prostředí, dětem s menším sociálním, psychosociálním či zdravotním handicapem s cílem poskytovat dětem hodnotný, dlouhotrvající, odborně supervidovaný vztah s kamarádem a formou společných, vhodně zvolených aktivit posilovat jejich samostatnost, sebedůvěru, komunikativnost a schopnost navazování vztahů se svými vrstevníky a blízkými dospělými osobami. Dobrovolníci jsou vybírání z řad vysokoškolských studentů.
- **SAS:**
  - Do září 2011 měl SAS pouze 2 programy a to Do učení a Pět P, od září 2011 se rozšířil o program Pro rodinu.
  - Posláním SAS Elim Opava je pomáhat při řešení problémů rodin s dětmi, které nepříznivě ovlivňují jejich fungování, a které nejsou tyto rodiny schopny samy řešit.

Cíle SAS Elim Opava pro rodiny s dětmi:

- Rodina je schopna zabránit negativním dopadům na vývoj dítěte.
- Rodina je schopna svépomocí (za pomoci běžně dostupných prostředků) řešit své problémy.
- Rodinné vztahy jsou navázány, rodina umí komunikovat mezi sebou.
- Rodina umí jednat s úřady, školami apod.

Klienty služby jsou rodiny s dětmi ve věku od 0 do 18 let z Opavy, Krnova a okolí z kulturně, geograficky a socio-ekonomicky znevýhodněného prostředí. Činnost SAS Elim Opava je rozdělena do 3 programů:

Program Pro rodinu:

Cílovou skupinu tvoří rodiny s dětmi ve věku od 0 do 18 let.

Klientské rodiny programu Pro rodinu potřebují podporu v oblastech:

- řešení nepříznivých životních situací (řešení problémů např. s bydlením, hospodařením s finančními prostředky, s běžným vedením domácnosti, atd.)
- komunikace v rámci rodiny,
- jednání na úřadech, školách aj.

Program Pět P:

Cílovou skupinu tvoří rodiny s dětmi ve věku od 6 do 15 let.

Klientské rodiny programu Pět P potřebují podporu v těchto oblastech:

- komunikace dítěte s vrstevníky,
- komunikace dítěte v rodině,

- zmírnění sociální izolace,
- získání zdravého sebevědomí,
- upevnění samostatnosti v rozhodování.

Program Do-učení:

Cílovou skupinu tvoří rodiny s dětmi ve věku od 6 do 18 let.

Klientské rodiny programu Do-učení potřebují podporu v oblastech:

- nácviku a upevňování školních návyků (příprava učebnic, sešitů a pomůcek do školy, pravidelná příprava do jednotlivých předmětů, plnění domácích úkolů, kontrola žákovské knížky rodiči, účast rodičů na třídních schůzkách, řádná docházka dětí do školy)
- zlepšení školního prospěchu,
- zvýšení samostatnosti ve školní přípravě

Krizové centrum

Posláním Krizového centra je zaměřit se na zajištění pomoci obětem domácího násilí z Opavy a okolí poskytnutím krátkodobého krizového ubytování ženám, matkám a jejich dětem bezprostředně ohroženým domácím násilím, a ženám a matkám s dětmi nacházející se v těžké životní krizi v důsledku konfliktního partnerského soužití.

Cílem této služby je napomáhat klientce vyřešit krizovou životní situaci a vrátit se k běžnému životu.

Krizové centrum je určeno ženám a matkám s nezletilými dětmi, které jsou aktuálně ohrožené, nebo již vystavené psychickému, fyzickému, sexuálnímu či ekonomickému domácímu násilí ve všech stádiích nebo jsou svědky tohoto konání. Služby jsou přednostně poskytovány klientkám s trvalým pobytem v Opavě a jejím okolí, ale využít je mohou i klientky z celé České republiky.

Služby klientkám Krizového centra:

- pomoc v rámci krizové intervence
- poskytnutí ubytování na dobu nezbytně nutnou, maximálně 31 dnů (k dispozici dvě garsonky)
- pomoc při zajištění stravy a praní prádla
- sociálně terapeutické činnosti (odborné sociální poradenství, konzultace s právníkem, konzultace s psychologem)
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání záležitostí (kontakty na jiná návazná pracoviště, doprovod k lékaři, na policii, k soudu)

Počet klientských rodin za rok 2010, kterým byly poskytnuty služby Krizového centra: 10

Nízkoprahová zařízení – volný čas

Aktivita	Věková struktura	Počet evidovaných klientů	Počet evidovaných kontaktů
Legal kub	14 – 20 let	91	297
Magnet	6 – 19 let	85	343

Poradna pro veřejnost

Evidence kontaktů	Evidence intervencí	Evidence uzavřených smluv
178	418	169

SAS

Evidence kontaktů	Evidence intervencí	Evidence uzavřených smluv
196	154	36

b) Armáda spásy

Provozuje azylový dům pro muže, noclehárnu pro muže, nízkoprahové denní centrum a „Dům pro matky s dětmi“. Pomáhá lidem bez přístřeší či v nouzi a díky specializovaným programům podporuje jejich následnou integraci do společnosti. Realizuje probační program ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR a věznicí v Opavě.

V rámci probačních programů nabízí:

- možnost výkonu trestu obecně prospěšných prací
- poskytování psychologického poradenství
- společensky prospěšnou činnost
- probační resocializační programy pro mladistvé („Krok za krokem“, „Nová šance“)
- probační programy pro dospělé klienty

	Kapacita	Počet uživ.	Využití služby v %	Počet návštěv	Počet kontaktů	Počet intervencí	Počet osob	Počet odpra. hodin
Azylový dům	25	53	97	8861 lůžkodn	nelze určit	nelze určit	53	
Noclehárna	18 lůžek	171	80	5251	5251	-	171	
Nízkoprahové denní centrum	30 osob	373 310 M 63 Ž	-	7837	7837	394	373	1825
Terénní práce	-	176	-	59	111	65	176	
Výkon alternativn. trestů	-	Přiděleno 7	-	-	-	-	Pracovalo 5	cca 550

c) Charita Opava

- Linka důvěry – poskytuje telefonickou krizovou pomoc lidem nacházejícím se v akutní krizové situaci. Vedle toho nabízí, popř. zprostředkovává kontakty na odborníky a návazná pomáhající zařízení zdravotní a psychosociální sítě v regionu, poskytuje poradenství v oblasti psychosociální.
- Mateřské centrum Neškola je volnočasové zařízení, určené rodičům na mateřské dovolené a jejich dětem.
- Občanská poradna poskytuje službu občanům, kteří se dostali do obtížné životní situace a nedokáží ji řešit vlastními silami, neznají svá práva a povinnosti, neznají platnou legislativu a neumí se v ní orientovat, žádající kvalifikovanou radu, informaci, pomoc, varianty řešení a podporu.
- Středisko vzájemné pomoci poskytuje sociální služby osobám, které jsou v hmotné, sociální nebo psychické krizi nebo které nedovedou nebo nemohou svou situaci řešit vlastními silami. Klientelu tvoří širší okruh dospělých osob, a to lidé bez přístřeší, rodiny nebo samoživitelé s dětmi, osoby sociálně vyloučené, osoby žijící rizikovým způsobem života, etnické menšiny.

Aktivita	Počet kontaktů	Počet klientů	Počet dotazů	Počet dospělých	Počet dětí
Občanská poradna			860		
Neškola					
- návštěvnost				10	12
- 9 výletů				50	128

d) Eurotopia Opava o.p.s.

EUROTOPIA Opava o.p.s. je nestátní nezisková organizace působící od roku 1999 v regionech Opava a Vítkov, od roku 2008 působí také v Krnově. Činnost organizace je zaměřena na práci s dětmi, jednotlivci a rodinami. Některé programy organizace jsou cíleny na práci s dětmi a rodinami ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, s dětmi a mládeží, které jsou ohroženy působením sociálně patologických jevů a vlivů nefunkční rodiny. Hlavním cílem je usilovat o sociální začlenění a pozitivní změnu v životním způsobu lidí, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a předcházet tak jejich sociálnímu vyloučení. Kromě poskytování sociálních služeb a volnočasových aktivit se organizace věnuje oblasti vzdělávání dětí, mládeže a dospělých.

Společnost EUROTOPIA Opava o.p.s. se již od roku 2000 zabývá preventivními aktivitami a vytvářením rovných příležitostí. Cílem této organizace je spolupomáhat vytvářet společné místo k důstojnému životu na rovných principech a pravidlech.

Provozované činnosti a poskytované služby:

- Nízkoprahové zařízení pro děti do 15 let Klub Modrá kočka v Opavě
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež CARAVAN v Krnově
- Poradenské středisko EUROTOPIA v Opavě (bezplatné právní a sociální poradenství)

- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- Klub pro předškolní děti v rámci včasné péče Koťátko v Opavě
- Terénní sociální práce s rodinami
- Preventivní programy pro školní kolektivy a děti z rizikových skupin
- Adaptační programy pro školní kolektivy
- Programy interkulturní výchovy a vzdělávání pro školní kolektivy a pomáhající profese
- Doučování dětí ve spolupráci se studenty VŠ (tutoring)
- Volnočasové aktivity pro děti a mládež a jejich rodiče - výtvarné ateliéry, taneční kroužky, sportovní turnaje, soutěže - pěvecké, výtvarné, taneční
- Pobyty a výlety pro děti a mládež (zážitkové) a pro rodiče s dětmi
- Kulturní aktivity zaměřené především na romskou kulturu
- Zážitkové programy a kulturní akce
- Vzdělávací programy pro sociální a pedagogické pracovníky
- Práce s dobrovolníky
- Dlouhodobý projekt regionálního muzea opavské rodačky Joy Adamsonové

Organizace vytváří a realizuje dlouhodobé komplexní programy zaměřené na předcházení rizikového chování u dětí a mládeže v regionech Opava a Krnov, a to vždy v návaznosti na aktivity předcházející. Mimo jiné zaměřuje svou činnost na skupiny dětí, které jsou neorganizované a navštěvují nízkoprahová zařízení pro děti a mládež.

Cílenou a dlouhodobou primární prevencí předchází vzniku a rozvoji rizikového chování u dětí a mladých lidí. Svou činnost zaměřuje na školní kolektivy a dále na skupiny dětí a mládeže, které se nemohou nebo nechtějí zapojit do standardních volnočasových aktivit, vyhýbají se standardním formám organizované pomoci, dávají přednost pasivnímu trávení volného času, trávení volného času mimo domov nebo mají vyhraněný životní styl.

Organizace realizuje preventivní aktivity podle věku a skupin dětí: preventivní programy pro školní kolektivy zaměřené na předcházení rozvoje sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, programy interkulturní výchovy, vzdělávací a sebezkušenostní programy pro děti a mládež navštěvující NZDM (nízkoprahové zařízení pro děti a mládež). Metody jsou vzájemně kombinované a provázané.

e) Krizové a kontaktní centrum „Pod slunečníkem“

- Poskytuje individuální a skupinovou terapii pro lidi s problémem závislostí, při akutních neurotických a psychosomatických problémech, krizová intervence, prevence závislostí.
- Poradenství v oblasti mezilidských vztahů a komunikace, nácvik relaxačních technik.
- Sociálně-právní poradenství a reference do dalších léčebných zařízení.
- Odběry krve na zjištění virové hepatitidy.

Statistika za rok 2011

1. Počet klientů a kontaktů-kontaktní místnost

počet klientů (počet jednotlivých uživatelů drog, kteří využili v daném období alespoň jednou služeb programu)	159
z toho injekčních uživatelů drog	140
z toho mužů	133
z toho se základní drogou pervitin	146
průměrný věk klienta	28,02
počet kontaktů s uživateli drog	2751
počet prvních kontaktů	43

2. Služby/výkon-kontaktní místnost

služby	počet osob, kteří službu využili	počet výkonů	popis výkonů
kontaktní místnost	139	2751	počet návštěv
počet výměn ve výměnném programu	89	578	počet výkonu výměn
vydané injekční jehly	xxx	17794	ks. vydaných jehel
hygienický servis	61	981	využití pračky a sprchy
potravinový servis	82	1511	počet
zdravotní ošetření	17	84	počet ošetření
individuální poradenství	102	48	počet sezení
krizová intervence	17	32	počet intervencí
reference do léčby	12	12	počet referencí
testy HIV	15	20	počet testů
testy HCV	23	42	počet testů

3. Krizové centrum

Počet klientů	91
- z toho s problematikou závislostí	20
Počet kontaktů celkem	356/810
- z toho s problematikou závislostí	66/150
Počet prvních kontaktů	38

4. Počet a druh výkonů

služba	počet výkonů
sociální práce (počet skupin)	41
individuální terapie, poradenství (počet intervencí)	10
rodinná terapie, poradenství (počet sezení)	22
krizová intervence (počet intervencí)	14
intervence po telefonu (počet intervencí)	304
jednorázové kontakty (počet kontaktů)	20
test na přítomnost drogy (počet testů)	11

f) Fond ohrožených dětí

- Poskytování pomoci dětem týraným, opuštěným a sociálně zanedbávaným.
- Vyhledávání náhradních rodin dětem zdravotně či jinak handicapovaným, pro které se nedaří nalézt rodinu prostřednictvím státních orgánů a institucí.
- Poskytování bezplatného základního sociálně-právního poradenství pro veřejnost.
- Pomoc dětem z dětských domovů při vstupu do samostatného života.
- Spolupráce s orgány zajišťujícími sociálně právní ochranu dětí, s lékaři, školami, nemocnicemi apod.

Na území města Opavy je celkem 10 úplných základních škol, v městských částech jsou dále 4 školy neúplné (1. - 5.třída). V rámci správního obvodu města jako obce s rozšířenou působností je dalších 13 úplných ZŠ a 14 ZŠ neúplných (1. - 5.třída). Na základních školách pracuje celkem 8 školních klubů.

Na 10 základních školách pracují speciální pedagogové a psycholog jako školní poradenští pracovníci. Se školami spolupracují externě psychologové dle potřeb prostřednictvím občanského sdružení PREEDUK.

Na základních školách zřizovaných Statutárním městem Opava jsou školní hřiště otevřena jako veřejně přístupná sportoviště a při mateřských školách jsou veřejně přístupné zahrady k využití pro děti a jejich rodiče ve volném čase.

Opava je městem sportu. Je tady velká škála sportů, ze kterých si mohou děti, mládež a jejich rodiče vybrat: fotbal, hokej, basketbal, beachvolejbal, hokejbal, kanoistika, softball a další.

Je zde víceúčelová sportovní hala, fotbalový stadion, městské lázně s bazénem, městské koupaliště, skatepark, který byl v loňském roce otevřen s rozlohou 900 m² a řadí se tak mezi největší skateparky v republice.

Všechny výše uvedené státní a nestátní instituce vzájemně spolupracují, informují se a zvou se vzájemně na pracovní schůzky, řešící výstupy své činnosti a plány. Všechny rovněž spolupracují s Magistrátem města Opavy v zastoupení odboru školství (manažer prevence kriminality), odboru sociálních věcí (sociálně právní ochrana dětí a sociální kurátor pro dospělé, romský asistent, romský poradce). V rámci činnosti pracovních skupin, zapojených do Komunitního plánu, jsou řešeny chybějící aktivity a služby na úseku prevence, v případě neziskových organizací je zabezpečeno spolufinancování jejich činnosti na úseku sociální práce v rámci rozpočtu města.

2.4 Systém včasné intervence

Klíčovou roli mají v práci s ohroženými dětmi orgány sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). Často pociťujeme na tomto úseku absenci komplexního systému pomoci rodině, protože v systému péče o děti ohrožené sociálně patologickými jevy a o děti s kriminální zkušeností nefunguje včasná intervence jako základní nástroj pro nápravu stavu, resocializaci dítěte a jeho rodiny a odklon dítěte od případné kriminální kariéry jiným způsobem, než jeho umístěním v institucionální péči. V souvislosti s problematikou ohrožených dětí je významná aktivita „Systém včasné intervence a tým pro mládež“ (dále jen SVI), jež umožňuje zefektivnit metody práce jednotlivých článků systému a využít beze zbytku všech legislativních nástrojů vztahujících se k oblasti delikvence dětí, trestné činnosti páchané na dětech a sociálně-právní ochrany dětí. Systém včasné intervence vytváří jednotné informační prostředí, které umožňuje koordinaci činnosti zapojených subjektů, metodickou spolupráci mezi institucemi, které jsou účastníky SVI: orgán sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR, soud, státní zastupitelství, Probační a mediační služba ČR, městská policie, úřad práce, zdravotnická zařízení, školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace – *interdisciplinární tým*, což vede k docílení změny subjektivních postojů jednotlivých pracovníků ke spolupráci s pracovníky jiných oborů.

Prozatím se podařilo zrealizovat jen částečně technické zázemí pro evidenci a propojení s dalšími institucemi. V r. 2012 je vyčleněn pracovník oddělení sociálně-právní ochrany dětí ve výši 0,5 úvazku, aby pracoval se systémem a zabezpečil další související kroky.

Velmi dobře se ale podařilo rozvinout činnost Týmu pro mládež, jež postupně vypracoval manuál k řešení šikany a záškoláctví na ZŠ ve správním obvodu statutárního města Opavy s uvedením nejen doporučených postupů, ale především v návaznosti na konkrétní jména odborníků na jednotlivých pracovištích. Bylo také zrealizované společné jednání členů Týmu s řediteli základních škol a toto zaměření pokračuje ve společném jednání Týmu, ředitelů ZŠ a pracovníků OSPOD na téma „Příklady dobré praxe“ ve dvou částech:

1. dialog na téma školství-OSPOD
2. téma OSPOD a spolupracující organizace zastoupené členy Týmu pro mládež.

Velkým problémem pro naše školství jsou děti z rodin sociálně znevýhodněných, kde často rodiče nespolečně spolupracují a nelze s nimi řešit daný problém, týkající se jeho dítěte. Pedagog přístup do rodiny nemá, ale sociální pracovník může v této věci účinně pomoci.

Rovněž je důležitý dialog Pedagogicko-psychologické poradny, Střediska výchovné péče a OSPOD se školami včetně napojení na nabízené činnosti nestátních organizací, především Eurotopia Opava o.p.s., Elim a Fond ohrožených dětí jak škol, tak OSPOD.

Kromě toho chceme v letošním roce doplnit komisi sociálně-právní ochrany dětí o další odborníky, aby bylo možno pomocí těchto řešit složité kauzy pracovníků OSPOD a školství, kterých přibývá a u kterých se bez náhledu a poradenství psychologa, etopeda, pedopsychiatra atd. neobejdeme. Takže pomocí těchto dvou institucí, tj. Týmu pro mládež a komise sociálně-právní ochrany dětí a vzájemnou průběžnou informovaností budeme jak ve školství, tak na úseku sociálním lépe zvládat dnes již často velmi složité situace.

Pracovnice MPSV oslovila Mediační a probační službu v Opavě a manažerku prevence kriminality, která řídí Tým pro mládež s tím, že se zapojíme do projektu ministerstva, jehož jednou částí je zrealizování pracovního místa koordinátora týmů pro děti a mládež na 1,00 úvazku (dva roky činnosti v rámci projektu). Velmi bychom tuto aktivitu uvítali, jelikož byl má Tým v Opavě záměr rozšířit tento Tým o další trojkové obce v okrese.

2.5 Přehled preventivních projektů města

Rok	Dotace MV ČR (v Kč)	Příspěvek města (v Kč)	Projekt
2009	1 044 000,00 Kč Projekt Systém včasné intervence	647 000	Otevřená sportoviště při ZŠ
		350 000	Otevřené zahrady při MŠ
		161 000,00	Fin.spoluúčast města na projektu MV
		60 000	Volný čas dětí
		100 000	Nízkoprahové zařízení Legál
		250 000	Domácí násilí
2010	48 000,00 Kč Napojení Systému včasné intervence na spisovou službu	640 000	Otevřená sportoviště při ZŠ
		350 000	Otevřené zahrady při MŠ
		100 000	Volný čas dětí
		12 000,00	Finanční spoluúčast SMO
		100 000	Nízkoprahové zařízení Legál
		250 000	Domácí násilí
		200 000	Nízkoprah.zařízení Modrá kočka
		30 000	Adaptační kurz pro žáky ZŠ
		70 000	Externí činnost psychologů na ZŠ
2011	136 000,00 Kč Projekty „Vzdělávání strážníků“ a	785 290	Otevřená sportoviště při ZŠ
		331 660	Otevřené zahrady při MŠ
		100 000	Volný čas dětí

„Prevence recidivy trestných činů“	320 000	Preventivní aktivity Městské policie na ZŠ a MŠ a seniory
	24 000	Fin.spoluúčast SMO na projektech MV
	640 000	Otevřená sportoviště
	150 000	Nízkoprahové zařízení Legál
	200 000	Domácí násilí
	150 000	Nízkoprah.zařízení Modrá kočka
	150 000	Nízkoprah.zařízení Magnet
	480 000	Údržba kamerového systému
	130 000	Činnost manažera prevence krimi.

3 STANOVENÍ PRIORIT

3.1 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Snaha a zájem řešit problémy prevence kriminality</p> <p>Finanční zdroje z rozpočtu města</p> <p>Existence Komunitního plánu</p> <p>Existence Strategického plánu</p> <p>Zpracovaná Strategie prevence recidivy trestných činů</p> <p>Fungující Tým pro mládež</p> <p>Existující analytické výstupy PČR za každý rok</p> <p>Možnost spolupráce se studenty VŠ, VOŠ, SŠ</p> <p>Nadstandardní možnosti sportovního využití dětí, mládeže a rodin</p> <p>Dostatečná nabídka volnočasových aktivit</p> <p>Činnost nestátních neziskových organizací na úseku prevence</p> <p>Dohoda o spolupráci mezi MP a PČR</p> <p>Existence výslechové místnosti na PČR</p> <p>Nová koncepce činnosti Městské policie</p>	<p>Nedostatečný kamerový systém</p> <p>Nedostatek nebytových prostorů pro činnost neziskových organizací</p> <p>Zvýšení počtu stíhaných recidivistů</p> <p>Není dokončeno propojení kamerového systému na PČR</p> <p>Nárůst výrobců drog</p> <p>Osvěta a informace</p> <p>V grantovém systému sportu není zahrnuto financování volného času. Sport se příliš profesionalizuje.</p> <p>Činnost komise sociálně-právní ochrany dětí.</p>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<p>Zrealizovat technickou část SVI, aby byl tento systém plně funkční a techniky propojeny</p> <p>Zmodernizovat stávající kamerový systém</p> <p>Dokončit propojení kamerového systému MP na PČR</p> <p>Doplnit stávající kamerový systém o další kamery</p> <p>Probační programy</p> <p>Zapojení se do projektu MPSV-koordinátor Týmu pro děti a mládež</p>	<p>Dysfunkční rodiny</p> <p>Nárůst agresivního chování v třídních kolektivech</p> <p>Vznik dalších rizikových skupin (např. sociálně vyloučených občanů)</p> <p>Předčasný odchod ze vzdělávání</p> <p>Nárůst nezaměstnaných občanů (v evidenci)</p>

Reorganizace MP se zvýšeným záměrem ve vztahu k prevenci kriminality Zvýšit informovanost obyvatel Doplnit grantový systém sportu o volný čas Rozšířit činnost komise SPOD včetně doplnění členů komise o další odborníky.	
---	--

3.2 Priority vyplývající ze SWOT analýzy

- Dokončit technické propojení SVI vč. Proškolení pracovníků zapojených institucí
- Pomocí vhodných nástrojů zvyšovat pocit bezpečí občanů
- Pokračovat ve sledování řešení šikany (vč. kyberšikany) a záškoláctví na ZŠ
- Zaměřit se na prevenci opakovaného kriminálního jednání
- Programy pro seniory
- Pokračovat ve vzdělávání strážníků Městské policie
- Zrealizovat dokončení propojení kamerového systému MP na PČR
- Komise oddělení sociálně-právní ochrany dětí – zaktivovat k pravidelné činnosti

4 STANOVENÍ HLAVNÍCH A DÍLČÍCH PROBLÉMŮ

4.1 Dlouhodobé cíle na úseku situační prevence

- Rozšíření a modernizace kamerového systému o další kamerové body na základě provedené analýzy.

Řešení:

- Zpracování projektů v rámci požadavků na dotaci Ministerstva vnitra za finanční spoluúčasti města.
- Technická úprava a modernizace stávajícího kamerového systému je realizována průběžně z rozpočtu města, dojde k přechodu na novou technologii (digitalizace).
- Provoz pultu centralizované ochrany MP Opava

4.2 Krátkodobé cíle na úseku sociální prevence

- Pokračovat v prevenci recidivy trestných činů (snižování pravděpodobnosti recidivy trestné činnosti, zejména u mladistvých a mladých pachatelů méně závažných trestných činů)
- Rozvinout technické zázemí evidence a propojení SVI
- Pokračovat v realizaci probačních programů
- Pokračování ve stávajících preventivních programech na školách a školách
- Zabezpečit realizaci vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky na MŠ a třídní učitelé

Řešení:

- Budou zpracovány projekty k předložení Moravskoslezskému kraji, Ministerstvu vnitra.
- Dle vyhlášených podmínek v návaznosti na stanovené priority budou zpracovány projekty v rámci Komunitního plánu města
- Z vlastních zdrojů města

5 ZPŮSOB VYHODNOCOVÁNÍ

- Naplňování realizovaných programů bude vždy po uplynutí kalendářního roku projednáno v komisi Rady města pro prevenci kriminality a participaci mládeže.
- Vyhodnocení realizace těchto programů bude zahrnuto do hodnocení činnosti odboru školství a tím bude informováno vedení města.

6 AKTÉŘI A JEJICH ROLE

Klíčovými partnery v činnosti na úseku prevence kriminality a sociálně patologických jevů a zvyšování bezpečí občanů jsou všechny státní i nestátní instituce, jejichž činnost je popsána v tomto dokumentu. Každá z těchto institucí se již dlouhodobě podílí na prevenci sociálně patologických jevů za spolupráce s manažerem prevence kriminality, který koordinuje jejich činnosti. Mnohdy jde o iniciování určité činnosti v rámci prevence sociálně patologických jevů a je na vstřícnosti těchto organizací navrhovanou činnost realizovat, nebo naopak iniciativa vychází od zástupce organizace, který žádá o spolupráci na určité aktivitě, jež je součástí naplňování prevence.

Prioritou jsou vždy děti a mládež, včasná intervence nám dává možnosti problém vyřešit rychleji, nenechat jej rozvinout a za minimální finanční náklady.

Důležitou roli zde hrají odborníci a supervize vnější i vnitřní.

7 DLOUHODOBÉ ŘEŠENÍ OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY

Budou aktualizovány koncepční materiály na úseku prevence sociálně patologických jevů.

Bude podporována a rozvíjena činnost manažera prevence kriminality.

Budou koordinovány preventivní aktivity prostřednictvím manažera prevence kriminality a komise Rady města pro prevenci kriminality a participaci mládeže.

Budou i nadále financovány preventivní aktivity dle zvážení potřeb na úseku prevence.

Koncepce prevence kriminality města Statutárního města Opavy pro období 2012 – 2015 je vypracována dle potřeb terénu v souladu se Strategií prevence kriminality na léta 2012 - 2015 schválenou usnesením vlády ČR.